

Олександра МАРУШЕВА

*к.юр.наук, здобувач наукового ступеня
доктора наук з державного управління,
Міжрегіональна академія управління персоналом*

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОНЦЕПЦІЇ «LEAN-CONSTRUCTION» У БУДІВНИЦТВІ

Концепцію «Lean-construction» (далі – LC) було засновано в 1950-х роках в компанії «Toyota» («Toyota Production System»). Саме вона стала підґрунтям для концепції «Lean production», якій дали розвиток американські фахівці [1].

Концепція «Lean production» (ощадливе виробництво) орієнтована на ефективне користування з наявним ресурсним потенціалом, в тому числі і на мінімізацію операцій, які не впливають позитивно на цінність продукту. Застосування даної концепції допускає можливість зменшення життєвого циклу виробництва, а також зниження кінцевої вартості продукту. Основним принципом даної концепції є те, що одні операції, здійснювані в процесі виробничої діяльності, позитивно впливають на цінність створюваного продукту, а інші ж – навпаки (є втратами). Щодо вітчизняного будівельного бізнесу – в більшій мірі він проектно-орієнтований. А саме, через це повинні бути виконані чотири основні цілі, представлені в напрямках: бюджет, терміни, якість, компонент безпеки. Навіть, за умов виконання даних цілей, орієнтація зазначеної LC-моделі на клієнта може сягнути перевершення стандартних цілей, цим самим додаючи цінність для клієнта й поліпшуючи загальний процес.

Застосування LC бізнес-моделі охоплює встановлення клієнтської стратегії, зосереджується на збільшенні цінності для клієнта, скороченні втрат і мінімізації ризиків у процесі виробництва. Будівельний бізнес, як і будь-який інший, характеризується наявністю основних трьох елементів, це: ресурси, процес і управління [2].

Ресурсне забезпечення в цій моделі, в більшій мірі, зорієнтоване на усунення втрат – це втрати часу для переробки, перевезення (переміщення), збереження, коригування та, головним чином – це будівельні матеріали й обладнання, а також людські ресурси.

Основною ідеєю моделі LC є пошук та застосування системних методів, що ведуть до зниження рівня збитків. Такими можуть бути: збитки з причин надвиробництва, через запаси, з причин ремонту чи браку, втрати рухів, втрати обробки, втрати очікування, транспортування. Пріоритетним завданням, яке вбачають для себе фахівці LC – це вирівнювання потоків робіт, а саме: створення запасів фронтів робіт, що готові до виконання [3].

Характерною особливістю застосування моделі LC є наявність безліч методик, інструментів та підходів до управління. Такими є наступні:

– «кайдзен» – безперервність удосконалення виробничих процесів, обслуговування, допоміжних бізнес-процесів, адміністрування (менеджменту), тобто аспектів життєдіяльності організації;

– «гембакайдзен» – безустанне удосконалення на місцях, де відбувається формування продукції чи послуг;

а також системи:

– «Total Productive Maintenance» (TPM) – сукупність ідеології, методів та інструментів; вони спрямовані на забезпечення підтримки обладнання в працездатному стані, маючи на меті досягнути безперервного виробничого процесу;

– «Sungle – Minute Exchange of Dies» (SMED) – тобто швидке переналагодження, переоснащення обладнання;

– «система захисту від помилок» – створення такого технічного чи програмного засобу, який дасть можливість попереджати споживача про помилку;

– «канбан» – забезпечення безперервного матеріального потоку;

– «точно в строк» – політика забезпечення матеріалів і товарного потоку, а також потоку послуг в потрібний момент [4].

Реалізація концепції LC підприємствами часто піддається допущенням типових помилок. Основна і найбільша з них – це застосування технологічного підходу до розуміння вдосконалення роботи підприємств. Але застосування технологічного підходу передбачає впровадження в дію сучасне обладнання, але не підтримувати його управлінською ланкою. За таких умов, підхід до управління трудовими ресурсами лишається незмінним. З цих причин, керівництву необхідно оминати подібні підходи до розуміння концепції. Потрібно забезпечити застосування такого управлінського підходу, що передбачає оптимізацію виробництва як виявлення «вразливих ланок», а в подальшому вже і запровадження відповідної технології, яку вимагає виникла проблема. Окремо варто відзначити актуальність впровадження концепції LC, як запоруки ощадливого виробництва не тільки для прибуткових підприємств у сфері будівництва, а й для організацій, що мають труднощі на певному етапі, адже дана концепція фокусується на покращенні основних процесів та не потребує залучення додаткового інвестиційного потенціалу [5]. Варто зазначити, що застосування методів LC, не має на меті забезпечення миттєвого зростання обороту, оскільки LC бізнес-модель працює поєднуючи ефективно управління капіталом та скорочення затрат.

Список використаної літератури

1. The Toyota Way model: An alternative frame work for lean construction // Total Quality Management and Business Excellence. 2014. Vol. 25. Issue 5 – 6. Pp. 682. – с. 236.
2. Каплан Е. Л. Управление строительной компанией / Е. Л. Каплан. М.: Изд-во Гиорд, 2009. –144 с. – С. 26.

3. Черных Е. А. Оперативное планирование и качество строительства: отечественный и зарубежный опыт / Е. А. Черных // Менеджмент качества. – 2009. – № 04 (08). – 287 с. – С. 150.

4. Koskela, L. Application of the new production philosophy to construction / Stanford University (Technical Report No. 72, Center for Integrated Facility Engineering, Department of Civil Engineering). Stanford, CA. – 1992.

5. Державно-громадська комунікація як об'єкт наукового дослідження в Україні / І. В. Чаплай. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. – Біблогр : –386 с.

Хвича МЕПАРШВЛІ

*аспірант Інституту законодавства
Верховної Ради України*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Спільна політика України з ЄС щодо раціонального використання, охорони і відтворення водних ресурсів є серед пріоритетних сфер інтеграції України до ЄС.

Удосконалення правового забезпечення управління водними ресурсами України на принципах Спільної політики з ЄС передбачає поглиблення галузевого співробітництва України і ЄС щодо виконання міжнародних зобов'язань України, враховуючи узгоджену політику з сусідніми країнами, зокрема з питань раціонального використання та охорони водних ресурсів, взаємного обміну інформацією про їх стан, захисту від шкідливої дії вод. Співробітництво України та ЄС в зазначених вище сферах охоплює, *inter alia*, такі цілі [8]:

а) розвиток всеосяжної стратегії у сфері навколишнього середовища, яка включатиме заплановані інституційні реформи (з визначеними термінами) для забезпечення виконання і впровадження природоохоронного законодавства; розподіл повноважень природоохоронних органів на національному, регіональному та місцевому рівнях; процедури прийняття рішень та їх виконання; процедури сприяння інтеграції природоохоронної політики в інші сфери політики держави; визначення необхідних людських і фінансових ресурсів та механізм їх перегляду;

б) розвиток галузевих стратегій в галузях покращення якості повітря; якості води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище; управління відходами та ресурсами; захист природи; промислове забруднення та промислові аварії; хімічні речовини, зокрема чітко визначені терміни і основні етапи імплементації, адміністративну

відповідальність, а також фінансові стратегії залучення інвестицій в інфраструктуру й технології.

Політика співробітництва України і ЄС у галузі рибальства та морської політики передбачає сфери спільного інтересу в галузі рибальства, зокрема збереження та управління водними живими ресурсами, інспектування та контроль, збір даних і боротьба з незаконним, непідзвітним та нерегульованим рибальством, а також міжнародні зобов'язання, що стосуються управління та збереження водних живих ресурсів. Метою заохочення є управління рибним господарством, що відповідає принципам сталого розвитку, задля збереження рибних запасів та екосистем у здоровому стані. Виходячи з цього також зміцнюється співробітництво та координація спільної діяльності в галузі управління та збереження водних живих ресурсів у Чорному морі. Щодо розвитку відносин у рамках регіональних організацій з управління рибальством України і ЄС заохочують ширше міжнародне співробітництво в Чорному морі. Морська політика України і ЄС включає відповідно до положень Угоди співробітництво у сферах рибальства, транспорту, охорони навколишнього середовища та в інших політиках, пов'язаних з морською, а також має політику інтегрованого розвитку.

Співробітництво щодо морської політики України і ЄС передбачає обмін інформацією, найкращими практиками, досвідом та передачу морського «ноу-хау», зокрема інноваційних технологій у морській галузі, можливостей фінансування проектів, в тому числі державно-приватне партнерство. Міжнародне співробітництво посилюють відповідні міжнародні форуми, конференції та інші комунікативні заходи, що дає можливість засвідчити постійного діалогу з питань рибальства та морської політики.

Водна політика України є також інтересом сусідніх країн, кордони з якими як морські так і сухопутні. Щодо спільної політики з ЄС на рівні міністрів відбувається регулярний політичний діалог та діалог в рамках Ради асоціації, яка здійснює контроль, моніторинг застосування і виконання Угоди, постійно переглядає функціонування цієї Угоди, вивчає будь-які головні питання, що виникають в рамках Угоди і будь-які інші двосторонні або міжнародні питання, що становлять взаємний інтерес. Відповідно до положень зазначених в Угоді Рада асоціації може актуалізувати або вносити поправки до Додатків Угоди, враховуючи розвиток права ЄС і застосовних стандартів, які визначені у міжнародних документах. Форумом для членів Верховної Ради України і Європейського Парламенту є Парламентський комітет асоціації для проведення засідань та обміну думками з регулярністю, яку визначатиме самостійно. Про свої рішення та рекомендації Рада асоціації інформує Парламентський комітет асоціації, який в свою чергу може надавати рекомендації Раді асоціації. Також про рішення та рекомендації Ради асоціації має бути проінформована Платформа громадянського